

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Temperantia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

DE FLAGELLO.

AUGUSTUS MENSIS. CAP. XVI.

Juniorum inventum est, per flagella duo frumentaria in transversum alterius alterum posita, Augustum mensem indicare, quod eo potissimum tempore tritura peragatur, inter messem scilicet & vindemiam, nisi hoc fiat, agricolis vix quod agant, habentibus. Sedenim cum non eadem sit regionibus omnibus tritrandi ratio, hieroglyphicum hoc iis tantum inserviet, quibus id instrumenti usus est.

IMPERIUM. CAP. XVII.

Id receptius apud veteres est, ut per flagellum imperium significetur, quod saepe in Consulibus numis cufum observes. Quinetiam in conjecturali disciplina nihil ab hoc diversum notat, quod vel ipsius M. Tullii Ciceronis somnio satis innotuit, cum is C. Caesarem in Capitolium profectus, Augusto viso affirmavit ipsum esse, cuius imago sibi secundum quietem observata, caelitus aurea catena demissa, cui Jupiter flagellum obtulisset.

Plutarchus in Cic. vita, & Suet. in Augusto cap. 94.

TOLERANTIA. CAP. XVIII.

Est & tolerantia symbolum per se manifestum sacis flagellum ipsum, quo uno signo Laconum patientia verberibus tolerandis assueta, clara & illustris habebatur. De qua Tertullianus: *Certe Laconum flagella, sub oculis etiam hortantium propinquorum acerbat, tantum honorem tolerantie domini conferunt, quantum sanguinis fuderint.*

DE FRÆNO.

REX. CAP. XIX.

Ab officio vero gubernandi regendique, habenæ quoque in Regis significatum veniunt. Hinc frænum nonnulli in fortunæ manu statuunt. Hinc plerisque locis eadem clavum tenet navigii gubernaculum. Sed habenas tenere, pro regere, passim apud autores usurpatum. Quia vero funem ex corio primum fuisse constat, ut naves apud Homerum *σπρηδοῖσι βότασι* ligantur, funes interdum habenas vocitari comperias. Et nostri Bellunenses, toto agro, validissimos funes ex crudo corio in ligulas longas secto in tricasque mox arte complicato conficiunt, quos etiam rusticorum vulgus funes appellat. *Quin & Virgil. vetustatis amor dixit, classique immittit habenas,* cum funes intelligeret velo regendo aptos, ut Cælius Urbanus antiquus Grammaticus interpretatur. Quamquam eruditissimi nostro tempore sint, qui eo loco habenas metaphoricè pro clavo positas arbitrentur.

Et laxare habenas pro sibi vivere dominandi & Μη ἀπειρογών. Im. p. r. i. u. s. non tullei habenas id est regimen. Aneid. l. 5. Hinc Philostratus in Antic. ἐμβέλει καὶ τῆς ἡνίκαι τῶν θυμῶν frænum inicit, pro moderatus est iram. Camus & frænum. Psalm. 32.

TEMPERANTIA. CAP. XX.

Eadem porro ratione qua clavus in navj moderationem significat, frænum tum moderationem, tum quam Theologi nostri temperantiam appellant, significare dicunt: Nam quod temo navibus, in Equis frænum est. Jocatur in hanc sententiam Plautus, Rudente, navem pro Equo intelligens, ubi Sacerdos ad puellas ejectas ait: *Nempe Equo ligneo per undas caruleas estu vesta.* Camus & frænum idem sunt, quamvis camus ad inflectendam cervicem comparatur, frænum ad oris, ac perinde totius corporis regimen. Horum significatum est, malarum incitationum coërcitio, ut exponunt Theologi eo loco, *In camo & fræno maxillas eorum constringe, qui non approximant ad te.* Dicitur autem καμῶσιν ab inflexione *περὶ τὸ κἀμῶσιν*, quod domare est. Hujusmodi enim fræni genere defultores utuntur ad pullorum cervices intactas edomandas, Nemeleos porro signum ab antiquis celebratum, in sine cubiti mensura manu prætenta, neque non fræno, in hunc scilicet modum:

Ἡ Νέμεσις ἀφελέγει τὸ πῆξι, τῶτε χαλινῶς, Μῆτ' ἀμετρον τι ποιεῖν, μῆτ' ἀχάδιστα λέγειν.

De

A De qua ita nos:

*Una manus cubitum ostentat, gerit altera frenum:
Illa, modum serva hac admonet, os cobibe.*

DE TURBINE PUERILI. CAP. XXI.

Habenarum mentio turbinem in memoriam attraxit, quia turbinis concitatio ab habena est. De hoc autem Græci Latiniq; potius quam Ægyptii, quantum investigare potui, meminerunt. Quoniam vero clari admodum viri similitudinem à rhombo, qui turben est, delumpferè, quid in eo lateat hieroglyphicum, exponere visum est operæ pretium.

VEHEMENS MENTIS AGITATIO.

CAP. XXII.

Est autem rhombus, ut hinc exordiamur, lignum buxum, vel ex solidiore aliqua arbore ^{Rhombus qui d. Galli, une pi robe, une trompe.} torna-
tum, plana lataque primum basi, cono sensim in angustum abeunte cujus apex clavo armatur
ferreo. Utisejus in puerilibus ludis cum antiquissimus fuerit, Florentini, apud quos plurimum
exercetur, eum vulgo *Palaon* appellant, vocabulo ipso vetustatem indicante. Implicatur is à cuspide
prælongo loro, atque ita ludo puerili, quanta vi fieri potest excussus, basi superne cuspide inferne
versâ solo alliditur: dum vero ab intorto se loro explicat, in raptissimam concitatur vertiginem,
atque ita volubiler rotatus, spatiis ampliter curvatis hac illac fertur: pueri superstantes flagello
illum exagitant, acrique intorta plaga impetam vehementiorem adjiunt: Turben hic à Tibullo,
à Marone autem turbo, ut Solipater Charisius observavit, dicitur. Ob eam igitur concitatissimam
vertiginem agitationemque, Poëta mentis volubilitatem, quæ nullo possit loco consistere, ratio-
neve separari, quod plurimum in furore accidit, expressere. Atque ita Tibullus amatorio furore
exagitatus, de se dicit:

*Namq; agor ut per plana citus solet verberè turbo,
Quem celer assuetâ versat ab arte puer.*

Ludum hunc Maro dilucidius pinxit, ubi correptam furis Amatam Reginam nusquam consistere
C postposita lacerenter ostendit, ut versus hi, vel decies repetiti, nullius umquam tædio recitentur:

*Cen quondam torto volitans sub verberè turbo,
Quem pueri magno in gyro vacua atria circum
Intenti ludo exercent: ille aëus habena
Curvatis fertur spatiis: super inscia turba
Impubesq; manus mirata volubile buxum
Dant animos plaga. Non cursu segnior illo
Per medias urbes agitur, populosq; feroces.*

Quoniam vero inter furoris species quinque à Platone memoratas, amatorius locum obtinet,
rhombum Magi alliciendis amatoribus aptum veneficiis adhibuere: de quo apud Theocritum,
Pharmaceutria.

DE COLU ET FUSO. CAP. XXIII.

Næque quidem in mystico hoc scribendi genere contemnendæ sunt colus & fufus, cum ex iis anti-
quissima quædam referantur significata.

FATUM. CAP. XXIV.

Per colum autem & fufum significari fatum, longe manifestius est, quam ulla debeat commenta-
tione ulterius explicari: plena siquidem sunt Poëtarum volumina, fatum ipsum per flumina, per
fufum, per colum, per fila ubique significantium. Tres vero Parcas illas hujus negotii arbitras, qua
de causa vetustas finxerit, Platonem latissimè interpretatum alibi diximus. Tres autem illas esse, ^{Plato lib. 11 de Republ. Parcarum pittura.}
quarum una colum sustineat altera neat, tertia adactis in fila forficibus modo hæc, modo illa oc-
cet: ita rebus quotquot in mundo sunt, ortum, auctum, interitum esse proprium, ignorare nemi-
nem